

SBR Bank

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
Z DZIAŁALNOŚCI SPÓŁDZIELCZEGO BANKU
ROZWOJU ZA 2017 ROK**

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości, razem ze sprawozdaniem finansowym, Zarząd składa Zebraniu Przedstawicieli sprawozdanie z działalności Banku za okres minionego roku obrotowego oraz za okres bieżący, poprzedzający odbywane ZP.

W wyniku inspekcji UKNF przeprowadzonej w Banku w I kwartale 2017 r. Bank zobowiązany został do opracowania wewnętrznego planu naprawy.

W IV kwartale 2017r. Bank opracował Wewnętrzny Plan Naprawy na lata 2018-2020, który został zatwierdzony przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, której Bank jest członkiem. Celem planu jest przywrócenie do 2020 roku pozycji ekonomicznej i rentowności Banku na poziomie gwarantującym stabilność i rozwój Banku, a także spełnienie nadzorczych norm ostrożnościowych oraz norm wynikających z Grupowego Planu Naprawy SOZ BPS.

Cele do realizacji w okresie Wewnętrznego Planu Naprawy zapewniające realizację celu głównego to:

- stabilność finansowa w kontekście zapewnienia ciągłości operacyjnej i płynności finansowej,
- osiągnięcie norm adekwatności kapitałowej do 2020 roku na poziomie norm ostrożnościowych,
- poprawa jakości aktywów, w tym poprzez wdrożenie konserwatywnej polityki kredytowej, wzrost efektywności działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych oraz wyrezerwowanie portfela kredytów zagrożonych na poziomie min. 40%,
- zmiana sposobu zarządzania prowadzącego do skutecznej sanacji Banku,
- pozyskanie nowych udziałowców, większe zaangażowanie obecnych - szansa na budowę trwałych więzi i wzrostu kapitału.

Rok 2017 jest punktem wyjścia w realizacji Wewnętrznego Planu Naprawy.

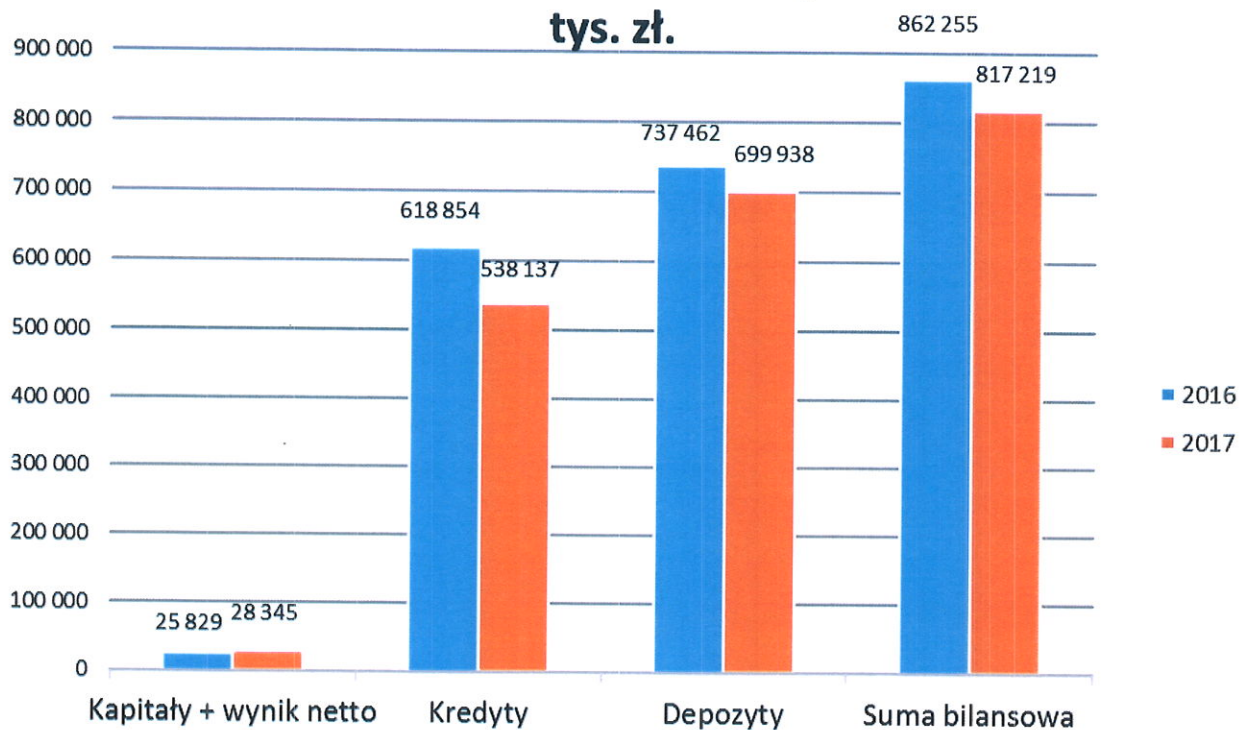
W 2017 roku nastąpił spadek sumy bilansowej SBR Bank, w porównaniu z końcem 2016 roku, o 5,21%, podczas gdy w Zrzeszeniu nastąpił wzrost sumy bilansowej w porównywalnym okresie o 8,03%.

Pod względem rozmiarów działalności, wyrażanych sumą bilansową, SBR Bank nadal utrzymuje się w pierwszej „10” największych banków spółdzielczych wśród 351 banków zrzeszonych w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz jest największym bankiem spółdzielczym w województwie podlaskim.

Skalę zmian sumy bilansowej oraz głównych pozycji obrazujących sytuację finansową Banku przedstawia poniższy diagram.

Rozmiar działalności banku - zmiany w 2017 roku w tys. zł.

Suma bilansowa SBR Bank na koniec 2017 roku zmniejszyła się w porównaniu do końca 2016 roku o 45 036 tys. zł, tj. o 5,22%, kredyty (wartość nominalna) zmniejszyły się o 80 717 tys. zł, tj. o 13,04%, depozyty zmniejszyły się o 37 523 tys. zł, tj. o 5,09%, a kapitały (łącznie z wynikiem netto bieżącego roku) wzrosły o 2 515 tys. zł, tj. o 9,74%.

II. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE

1. Stan prawny

Spółdzielczy Bank Rozwoju posiada osobowość prawną i jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, ustawy Prawo bankowe, ustawy Prawo spółdzielcze, innych ustaw oraz postanowień Statutu.

Od 27 marca 2002 r. Bank jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A.

Od 31 grudnia 2015 r. jest członkiem systemu ochrony instytucjonalnej w ramach Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Członkami Banku są zarówno osoby fizyczne o pełnej zdolności do czynności prawnych jak i osoby prawne. Wartość statutową jednego udziału wynosi 250 zł.

Stan funduszu udziałowego na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł 4.429 tys. zł, a liczba członków wynosiła 1445.

2. Władze Banku

Zgodnie ze Statutem organami Banku są:

- Zebranie Przedstawicieli,
- Rada Nadzorcza,
- Zarząd,
- Zebrania Grup Członkowskich.

Najwyższym organem Banku jest Zebranie Przedstawicieli, które wybiera spośród siebie Radę Nadzorczą.

Rada Nadzorcza sprawująca kontrolę i nadzór nad działalnością Banku. Rada Nadzorcza pracuje w składzie:

1. Zdzisław Kraszewski – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. Wiesław Brzozowski – Z-ca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
3. Henryk Płoński – Sekretarz Rady Nadzorczej,
4. Andrzej Brzozowski – Członek Rady Nadzorczej,
5. Dariusz Kostro – Członek Rady Nadzorczej,
6. Władysław Kostro – Członek Rady Nadzorczej,
7. Jerzy Perkowski – Członek Rady Nadzorczej,
8. Stanisław Radziszewski – Członek Rady Nadzorczej,
9. Wiesław Kozłowski – Członek Rady Nadzorczej.

Posiedzenia Rady odbywały się stosownie do potrzeb. W 2017 r. odbyło się 11 protokołowanych posiedzeń Rady, na których podjęto 79 Uchwał.

W dniu 16.10.2017 r. Rada Nadzorcza powołała Komitet Audytu w składzie:

1. Wiesław Brzozowski – Przewodniczący,
2. Zdzisław Kraszewski – Członek,
3. Dariusz Kostro – Członek.

Głównym celem działania Komitetu Audytu jest wspomaganie Rady Nadzorczej w sprawowaniu nadzoru nad Bankiem oraz dostarczanie Radzie Nadzorczej informacji i opinii pozwalających sprawnie podjąć właściwe decyzje w zakresie sprawozdawczości finansowej, kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem. W 2017 r. Komitet Audytu odbył 3 protokołowane posiedzenia.

Zarząd Banku powołany przez Radę Nadzorczą kieruje działalnością Banku i reprezentuje go na zewnątrz.

Aktualny skład Zarządu Banku:

- Dariusz Gąsior – p.o. Prezesa Zarządu,
- Jolanta Zawadzka – Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych,
- Ryszard Buńko – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowo – Księgowych,
- Leszek Szafara – Wiceprezes Zarządu ds. Bezpieczeństwa i Administracji.

W 2017 roku nastąpiły następujące zmiany w składzie Zarządu:

- Rada Nadzorcza Banku przyjęła rezygnację i odwołała z dn. 30.06.2017 r. Pana Krzysztofa Radziszewskiego z funkcji Prezesa Zarządu Spółdzielczego Banku Rozwoju,
- od dnia 01.07.2017 r. do czasu uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego na pełnienie funkcji Prezesa Zarządu Banku, pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu powierzono Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowo – księgowych Panu Dariuszowi Piotrowi Gąsiorowi oraz wyznaczono członka Rady Nadzorczej Pana Andrzeja Brzozowskiego do czasowego pełnienia funkcji członka Zarządu - funkcję tę pełnił do 12.09.2017 r.
- w dniu 12.09.2017 r. powołano Pana Krzysztofa Brejdaka na członka Zarządu i powierzono funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. finansowo – księgowych,
- w dniu 12.09.2017 r. powołano Pana Leszka Szafarę na członka Zarządu i powierzono funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. bezpieczeństwa i administracji.

3. Struktura organizacyjna i placówki Banku

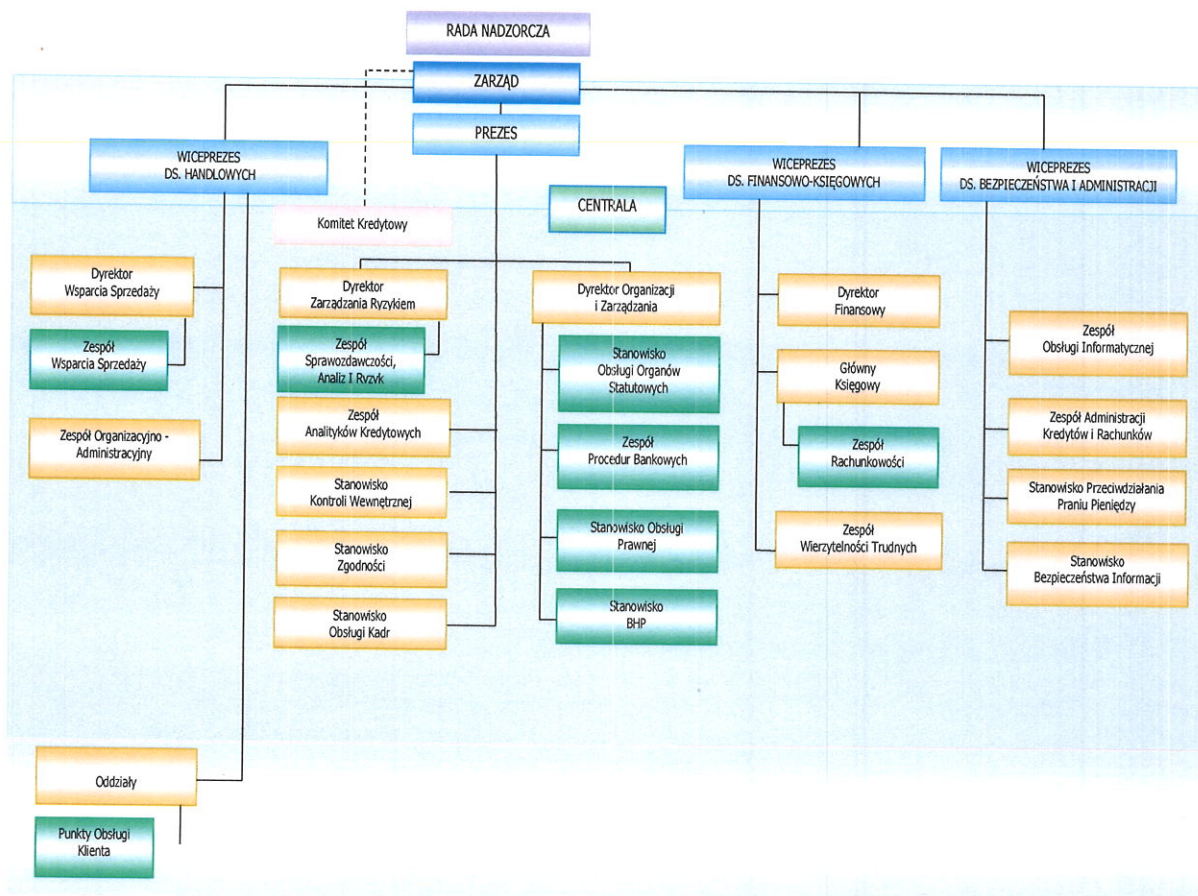
Bank posiada sformalizowaną wewnętrzną organizację. Zorganizowanymi częściami składowymi Banku są jednostki i komórki organizacyjne.

Podstawową strukturę organizacyjną Banku tworzą :

- Centrala,
- Oddziały,
- Punkty Obsługi Klienta,

Zadania poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych oraz zasady ich współpracy i zależności określa „Regulamin organizacyjny Spółdzielczego Banku Rozwoju”.

Graficzne odzwierciedlenie struktury organizacyjnej Banku przedstawia schemat organizacyjny.

Na koniec 2017 r. Bank prowadził działalność w 10 Oddziałach zlokalizowanych w Szepietowie, Nowych Piekutach, Białymstoku, Łomży, Warszawie, Suwałkach, Grajewie, Ostrołęce oraz w Augustowie, a także w 12 Punktach Obsługi Klienta działających przy Oddziałach w Nowych Piekutach, Białymstoku, Łomży, Warszawie oraz Suwałkach.

Dotychczasowe doświadczenia Banku wskazują, iż najlepszą metodą pozyskiwania klientów jest kontakt bezpośredni. Najlepiej umożliwia to blisko położona placówka bankowa.

4. Zatrudnienie

Na 31.12.2017 roku Bank zatrudniał 155 osób.

Stan zatrudnienia w 2017 roku wzrósł o 2 osoby co było związane z jednej strony zatrudnieniem osób do nowego oddziału w Augustowie (4 osoby) oraz z optymalizacją organizacji pracy w pozostałych placówkach Banku.

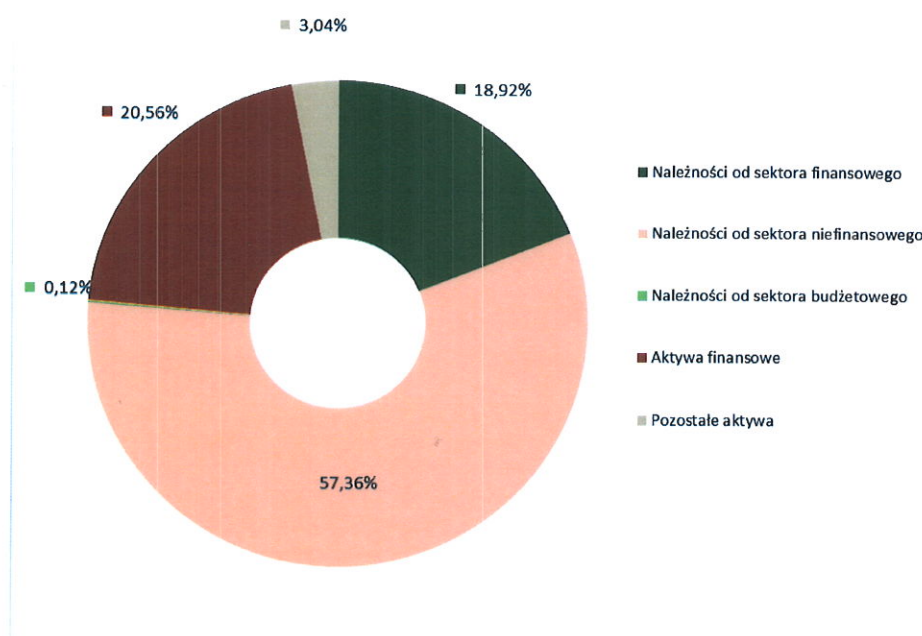
[Handwritten signatures in blue ink]

III. SYTUACJA FINANSOWA BANKU

1. AKTYWA BANKU

Gromadzone systematycznie środki wykorzystywane były na różne kierunki działalności, co zostało zobrazowane na diagramie pokazującym strukturę aktywów.

Struktura aktywów w 2017 roku

Najistotniejszą pozycję aktywów stanowią należności (76,4% aktywów), tym:

- ✓ należności od sektora finansowego w kwocie 154 650 tys. zł., które stanowią 18,92% aktywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (-)12 940 tys. zł., tj. (-)7,72%,
- ✓ należności od sektora niefinansowego w kwocie 468 786 tys. zł., które stanowią 57,36% aktywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (-)78 023 tys. zł., tj. (-)14,27%,
- ✓ natomiast należności od sektora budżetowego w kwocie 943 tys. zł., które stanowią 0,12% aktywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (-)653 tys. zł., tj. (-)40,91%.

Aktywa finansowe w kwocie 168 036 tys. zł. (w tym 110 682 tys. zł. bony pieniężne NBP), stanowią 20,56% aktywów, ze zmianą rok do roku w kwocie 44 452 tys. zł., tj. o 35,97%.

Udział pozostałych aktywów (tj. kasa, aktywa trwałe i wartości niematerialne oraz pozostałe aktywa i rozliczenia międzyokresowe) w strukturze aktywów wyniósł łącznie 3,04%.

Udzielanie kredytów jest główną działalnością Banku, najbardziej dochodową, jednakże obarczoną najwyższym ryzykiem.

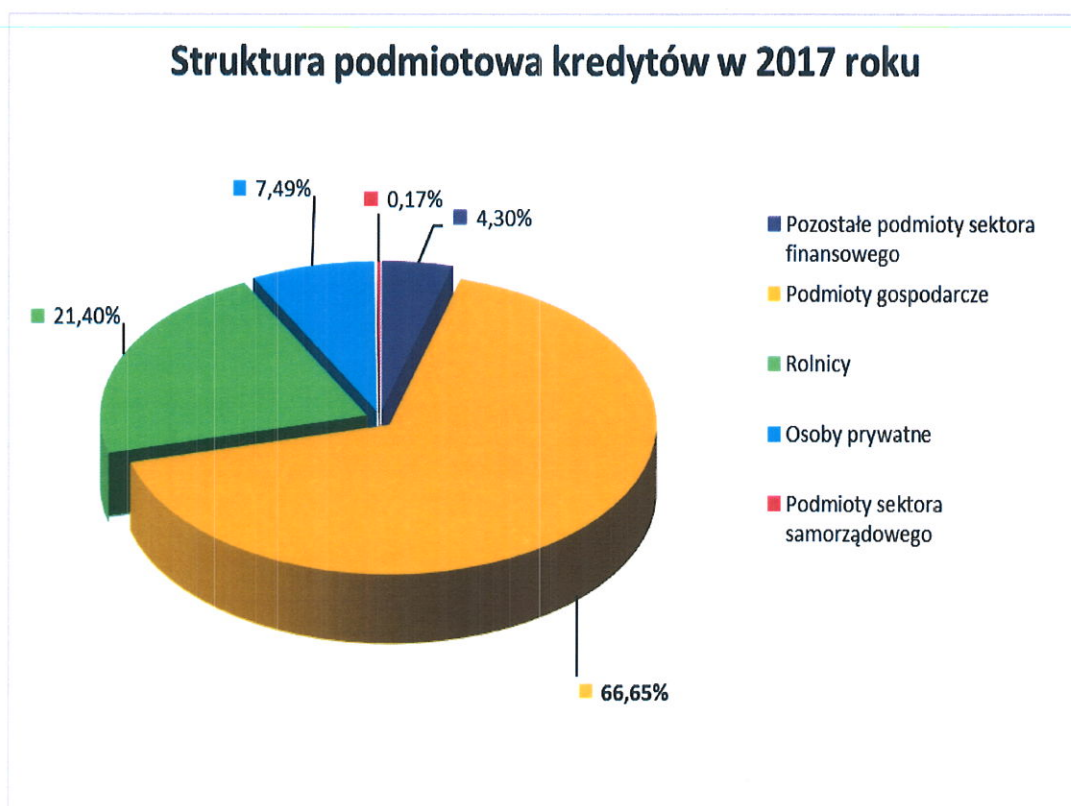
W swojej ofercie Bank posiada różnorodne produkty dla przedsiębiorców i rolników (kredyty inwestycyjne, obrotowe, płatnicze, w rachunkach bieżących, preferencyjne). Ponadto

[Handwritten signatures]

dla przedsiębiorców Bank oferował linie kredytowe ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej o handlowej nazwie „Wiarygodny Partner”. Bank oferował również kredyty i pożyczki dla osób prywatnych na cele konsumpcyjne i mieszkaniowe.

Źródłem finansowania działalności kredytowej były zgromadzone depozyty i środki pozyskane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej oraz Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

W 2017 roku w wyniku reorganizacji sieci placówek - przede wszystkim na obszary miast – nastąpiła zmiana podmiotowej struktury kredytowania. Jej stan na koniec grudnia 2017 roku obrazuje poniższy diagram.

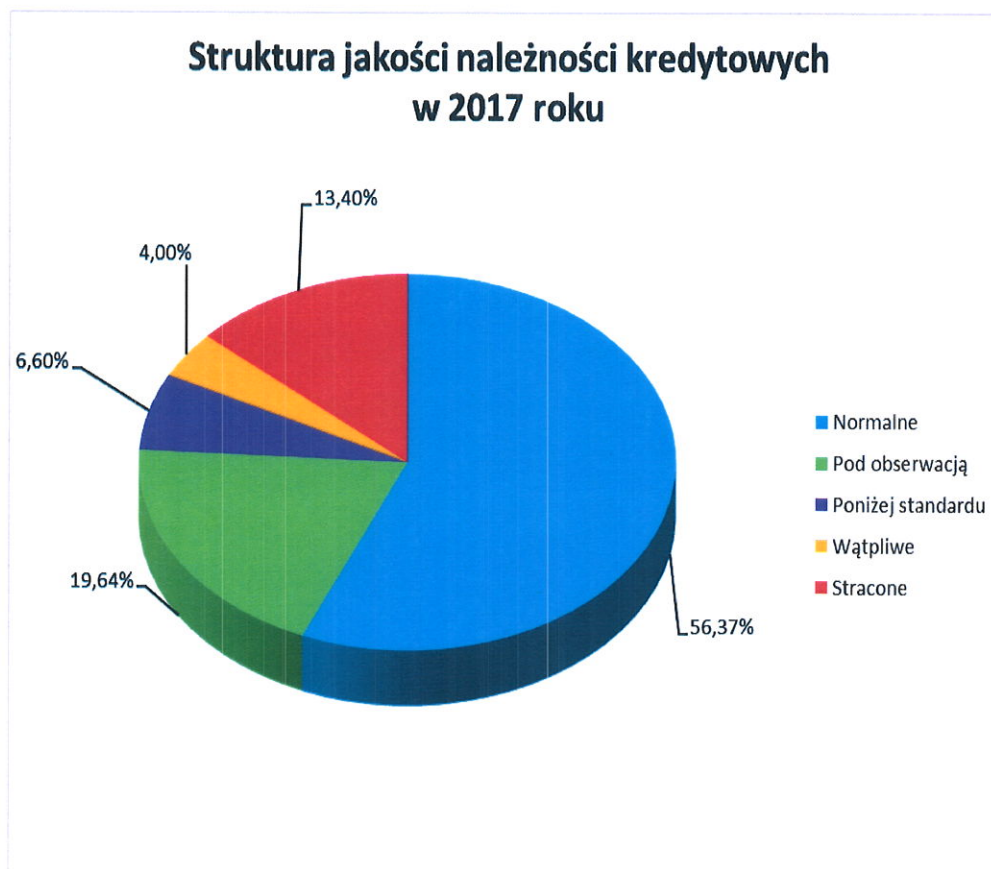

Na przestrzeni 2017 roku w strukturze kredytów (dane w wartości nominalnej) wzrósł udział kredytów rolników z 16,62% do 21,40% i kredytów osób prywatnych z 6,73% do 7,49%, natomiast zmniejszył się udział kredytów podmiotów gospodarczych z 71,18% do 66,65% oraz kredytów podmiotów sektora finansowego z 5,22% do 4,30% i kredytów podmiotów sektora budżetowego z 0,25% do 0,17%.

W ujęciu wartościowym przyrost należności kredytowych wystąpił tylko w grupie od rolników o 12 291 tys. zł., tj. o 11,95%. Pozostałe grupy klientów zmniejszyły swoje zaangażowania kredytowe. Największe spadek należności kredytowych wystąpił od podmiotów gospodarczych o 81 837 tys. zł. tj. o 18,58%, następnie od podmiotów sektora finansowego o 9 176 tys. zł., tj. o 28,40% oraz od osób prywatnych o 1 353 tys. zł., tj. o 3,25% i od podmiotów sektora

budżetowego o 641 tys. zł., tj. o 13,04%. Zmiana ta jest wynikiem zmiany Strategii Banku oraz Wewnętrznego planu naprawy wskazującego na większą dywersyfikację portfela i stawianie na tradycyjne wiejskie środowisko działania Banku.

Strukturę jakości należności kredytowych przedstawia poniższy diagram.

W strukturze jakościowej należności kredytowych (w wartości nominalnej) dominującą kategorię stanowią należności w sytuacji normalnej, których udział wg stanu na dzień 31.12.2017 roku wyniósł 56,37%. W porównaniu do stanu na dzień 31.12.2016 roku udział tej najbardziej pożądanej kategorii kredytów zmniejszył się o 17,18 p.p. Kolejną grupę stanowią należności pod obserwacją z 19,64% udziałem w należnościach kredytowych ogółem. W porównaniu do analogicznego okresu nastąpił wzrost udziału o 4,51 p.p. Udział należności poniżej standardu wyniósł 6,60% (wzrost rok do roku o 0,70 p.p.). Udział należności wątpliwych w strukturze należności kredytowych wzrósł o 2,88 p.p. z 1,12% do 4,00% a kredytów straconych o 9,09 p.p. z 4,31% do 13,40%.

W ujęciu wartościowym największy przyrost należności kredytowych wystąpił w grupie kredytów straconych o 45 434 tys. zł., tj. o 170,42%. Następnie kredytów wątpliwych o 14 594 tys. zł., tj. o 210,82% oraz kredytów pod obserwacją o 12 071 tys. zł., tj. o 12,89%. W pozostałych grupach nastąpiło zmniejszenie zaangażowania. Największy spadek kredytów wystąpił w grupie należności normalnych o 151 845 tys. zł. tj. o 33,36% oraz kredytów poniżej standardu

o 971 tys. zł., tj. o 2,66%. Zmiana struktury jakościowej kredytów to efekt przeklasyfikowania części portfela do kredytów zagrożonych po dokonanych przeglądach należności oraz zmniejszenia skali działalności kredytowej Banku w 2017 roku.

Aktywa finansowe

Kolejną co do wielkości pozycję aktywów stanowią aktywa finansowe Banku. Na koniec 2017 roku wynosiły one 168 036 tys. zł i wzrosły o 44 452 tys. zł., tj. o 35,97%. Na powyższą kwotę złożyły się:

- ✓ dłużne papiery wartościowe – 141 617 tys. zł, wzrost o 40 374 tys. zł., tj. o 39,88%,
- ✓ akcje i udziały przedsiębiorstw oraz banków – 6 398 tys. zł, zmniejszenie o 337 tys. zł., tj. o 5,01%,
- ✓ pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe (m.in. jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych) – 20 021 tys. zł., wzrost o 4 415 tys. zł., tj. o 28,29%,

Bank angażując się w powyższe inwestycje kierował się względami ekonomicznymi oraz strategicznymi. Mając na uwadze te cele Bank w 2017 roku dokonał zakupu:

- ✓ 200 tys. szt. akcji BPS S.A. serii „W” o wartości nominalnej 200 tys. zł. za łączną kwotę 500 tys. zł.,
- ✓ 20 tys. szt. akcji BPS S.A. serii „Z” o wartości nominalnej 20 tys. zł. za łączną kwotę 50 tys. zł.,
- ✓ 306 012 szt. akcji BPS S.A. serii „AA” o wartości nominalnej 306 012 zł. za łączną kwotę 765 030 zł.,
- ✓ 600 udziałów o wartości 30 tys. zł. w Domu Brokerskim BS Sp. z o.o. za kwotę 30 tys. zł.
- ✓ 6 055 szt. obligacji BPS S.A. (10-co letnie) o wartości nominalnej 6 055 tys. zł.
- ✓ 3 250 szt. obligacji Starostwa Powiatowego w Ostrołęce o wartości nominalnej 3 250 tys. zł.
- ✓ 4 000 szt. obligacji FORTUNATO SA o wartości nominalnej 4 000 tys. zł.
- ✓ 4 500 szt. obligacji IT CARD SA o wartości nominalnej 4 500 tys. zł.
- ✓ 16 szt. certyfikatów inwestycyjnych FIZ AGIO Wierzytelności PLUS 2 – wartość nabycia 3.131 tys. zł.,
- ✓ oraz dokonywał zakupu bonów pieniężnych wyemitowanych przez NBP w całym 2017 roku, a ich wartość nominalna na dzień 31.12.2017r. wynosiła 110.700 tys. zł. (wartość dyskonta 18,2 tys. zł.).

Jednocześnie, w 2017 roku kierując się aspektem ekonomicznym Bank dokonywał obrotu papierami wartościowymi, który przełożył się na wynik finansowy w następujący sposób:

- ✓ ze sprzedaży akcji BPS SA – zysk w kwocie 3.332,04 tys. zł.,
- ✓ ze sprzedaży obligacji WOKAS SA - zysk w kwocie 0,19 tys. zł,
- ✓ ze sprzedaży obligacje IT Card seria A – strata (provizja maklerska) 1,20 tys. zł.

Globalnie działania te korzystnie przełożyły się na wynik z działalności bankowej w 2017 roku.

W skład grupy pozostałe aktywa, których udział w strukturze aktywów wyniósł łącznie 3,04% zostały zaliczone:

- kasa, operacje z Bankiem Centralnym w kwocie 5 924 tys. zł., 0,72 % aktywów,
- wartości niematerialne i prawne w kwocie 111 tys. zł., 0,01 % aktywów,
- rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 3 524 tys. zł., 0,45 % aktywów
- inne aktywa w kwocie 3 432 tys. zł., 0,42 % aktywów
- rozliczenia międzyokresowe w kwocie 11 794 tys. zł., 1,44 % aktywów,
- oraz należne wpłaty na kapitał (fundusz udziałowy) w kwocie 20 tys. zł.

Nakłady inwestycyjne

W 2017 roku nakłady Banku na zakup rzeczowych składników majątku oraz wartości niematerialnych (oprogramowanie i licencje) wyniosły łącznie 873,26 tys. zł w tym:

- ✓ rzeczowy majątek trwały – 856,47 tys. zł,
- ✓ oprogramowania i licencje – 16,79 tys. zł,

Zakupy związane były z zapewnieniem odpowiedniej bazy materialnej dla placówek Banku, głównie inwestycje w obcych środkach trwałych oraz wdrażanie technologii zapewniających ciągłość i sprawność funkcjonowania Banku.

2. PASYWA BANKU

Główną pozycję pasywów stanowią zobowiązania (96,53% pasywów), tym:

- ✓ zobowiązania wobec sektora finansowego (z tytułu pożyczek i lokat otrzymanych od banku BPS i innych podmiotów finansowych) 34 702 tys. zł., które stanowią 4,25% pasywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (-)39 681 tys. zł., tj. (-)53,35%,
- ✓ zobowiązania wobec sektora niefinansowego 680 390 tys. zł., które stanowią 83,26% pasywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (-)16 884 tys. zł., tj. (-)2,42%,
- ✓ zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych 15 683 tys. zł., które stanowią 1,92% pasywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (-)14 600 tys. zł., tj. (-)42,21%,
- ✓ zobowiązania z tytułu emisji obligacji 7.154 tys. zł., które stanowią 0,88% pasywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (+)1 tys. zł., tj. o 0,02%,
- ✓ zobowiązania podporządkowane 41 000 tys. zł., które stanowią 5,02% pasywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (+)19 000 tys. zł., tj. o 86,36%,

Apn

[Signature]

[Signature]

✓ pozostałe zobowiązania (fundusze specjalne, koszty i przychody rozliczane w czasie oraz rezerwy) 9 945 tys. zł., które stanowią 1,22% pasywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (+)4 613 tys. zł., tj. o 86,53%,

oraz

kapitały i zysk netto w kwocie 28 345 tys. zł., które stanowią 3,47% pasywów, ze zmianą rok do roku w kwocie (+)2 515 tys. zł., tj. o 9,74%.

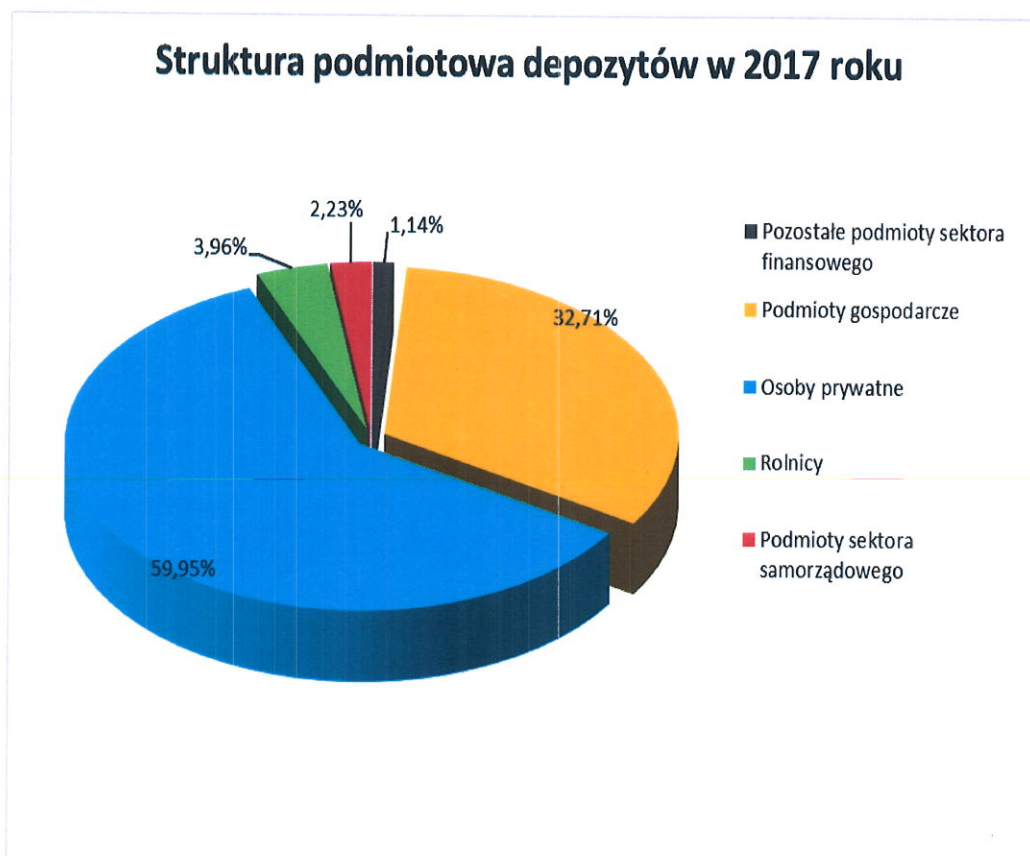
Strukturę pasywów w 2017 roku obrazuje poniższy diagram.

Z powyższego zestawienia wynika, iż dominującą pozycję w pasywach stanowią zobowiązania wobec sektora niefinansowego, których udział w strukturze pasywów zwiększył się w 2017 roku o 2,39 p.p., w następnej kolejności to: zobowiązania podporządkowane wzrost o 2,47 p.p. oraz zobowiązania wobec sektora finansowego zmniejszenie udziału o 4,38 p.p.

Najistotniejszą pozycją zobowiązań Banku stanowią depozyty. Łącznie stan depozytów (bez odsetek) na koniec 2017 roku wyniósł 699 938 tys. zł., z czego: osób prywatnych jest 419 618 tys. zł., depozyty podmiotów gospodarczych 228 983 tys. zł., rolników 27 728 tys. zł., podmiotów sektora budżetowego 15 625 tys. zł. oraz pozostałych podmiotów sektora finansowego 7 984 tys. zł.

Strukturę podmiotową depozytów w 2017 roku obrazuje poniższy diagram.

Analiza struktury podmiotowej wykazała, iż dwie grupy klientów (osoby prywatne i podmioty gospodarcze) zgromadziły ponad 92% wszystkich depozytów.

Wśród zgromadzonych depozytów dominują depozyty terminowe, które stanowią ponad 72,8% bazy depozytowej.

W trakcie 2017 roku nastąpił spadek depozytów o 37 523 zł., tj. o 5,09% z czego:

- ✓ depozyty osób prywatnych – wzrosły o 30 928 tys. zł., tj. o 7,95%,
- ✓ depozyty rolników – wzrosły o 7 913 tys. zł. tj. o 39,93%,
natomiast
- ✓ depozyty podmiotów gospodarczych – zmniejszyły się o 57 189 tys. zł, tj. o 19,98%,
- ✓ depozyty jednostek sektora samorządowego – zmniejszyły się o 14 636 tys. zł., tj. o 48,37%,
a
- ✓ depozyty pozostałych podmiotów sektora finansowego – zmniejszyły się o 4 839 tys. zł.,
tj. o 35,24%.

Spadek depozytów jest wynikiem zmiany polityki handlowej Banku, która w okresie realizacji wewnętrznego planu naprawy zakłada m.in. rezygnację z pozyskiwania dużych depozytów głównie firm i podmiotów sektora budżetowego. Pozytywnym trendem jest wzrost depozytów osób prywatnych, które przekładają się na poprawę stabilności bazy depozytowej.

3. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

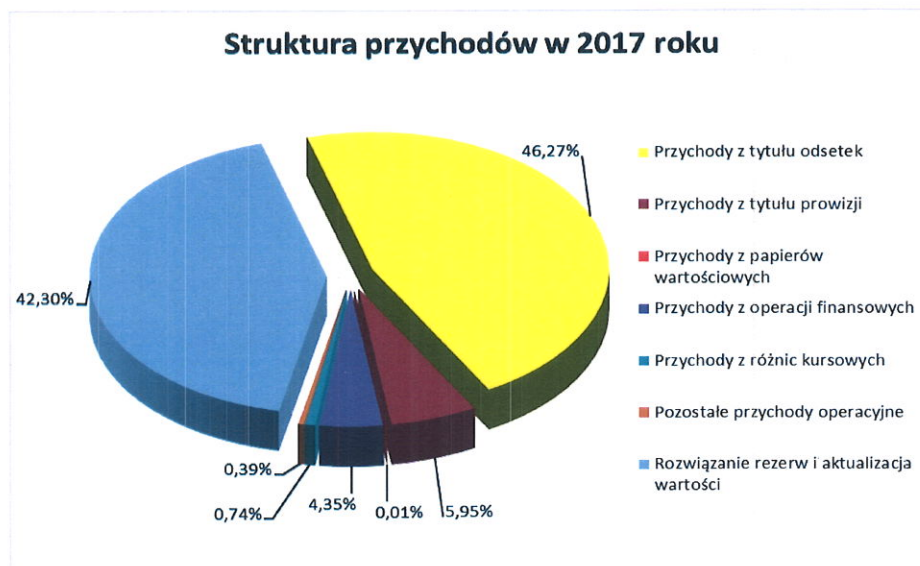
Przychody

W 2017 roku przychody Banku wyniosły 76.663 tys. zł i były wyższe w porównaniu z 2016 rokiem o 27 308 tys. zł, tj. o 27,02%.

Główne pozycje przychodów to:

- przychody z tytułu odsetek, w kwocie 35.473 tys. zł, i były niższe w porównaniu do 2016 roku o 579 tys. zł. tj. o 1,61%,
- przychody z tytułu prowizji w kwocie 4.558 tys. zł, i były niższe w porównaniu do 2016 roku o 598 tys. zł. tj. o 11,59%,
- przychody z papierów wartościowych w kwocie 5 tys. zł, i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 149 tys. zł, tj. o 96,87%.
- przychody z operacji finansowych w kwocie 3 332 tys. zł, i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 1 743 tys. zł, tj. o 34,35%,
- przychody z różnic kursowych w kwocie 565 tys. zł. i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 3 179 tys. zł, tj. o 84,91%,
- pozostałe przychody operacyjne w kwocie 298 tys. zł, i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 163 tys. zł, tj. o 35,32%,
- przychody z rozwiązania rezerw w kwocie 32 431 tys. zł, i były wyższe w porównaniu z 2016 rokiem o 22 719 tys. zł, tj. o 233,91%.

Strukturę przychodów zobrazowano na poniższym diagramie.

[Handwritten signatures]

Z powyższych danych wynika, iż najistotniejszą pozycją przychodów są odsetki 46,27% łącznych przychodów Banku.

Kolejne pozycje, które w 2017 roku istotnie wpłynęły na wysokość uzyskanych przychodów to przychody z rozwiązania rezerw, które stanowią 42,30%.

Pozostałe pozycje posiadają dużo niższe udziały w strukturze przychodów Banku i tak:

- przychody z prowizji 5,95% przychodów ogółem.
- przychody z operacji finansowych 4,35% przychodów

oraz

- pozostałe przychody (różnic kursowych, z papierów wartościowych i pozostałe przychody operacyjne) łącznie stanowią 1,14% ogółu przychodów.

Przychody z tytułu odsetek i przychody z tytułu prowizji to główne źródło wyniku Banku za 2017 rok.

Koszty

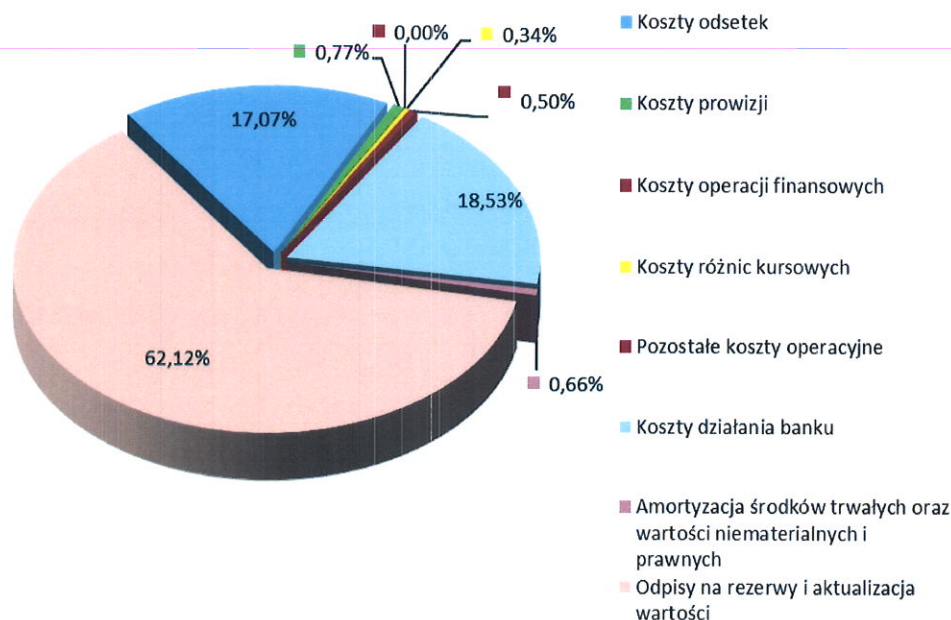
W 2017 roku koszty Banku wyniosły łącznie 74.311 tys. zł. i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 1 318 tys. zł, tj. o 1,74%.

Składowe kosztów to:

- koszty odsetkowe w wysokości 12.667 tys. zł, i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 850 tys. zł, tj. o 6,28%,
- koszty prowizji w wysokości 572 tys. zł, i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 48 tys. zł, tj. o 7,66%,
- koszty operacji finansowych w wysokości 1 tys. zł i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 479 tys. zł, tj. o 99,75%,
- koszty z różnic kursowych w kwocie 250 tys. zł i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 3 088 tys. zł, tj. o 92,51%,
- pozostałe koszty operacyjne w wysokości 375 tys. zł i były wyższe w porównaniu z 2016 rokiem o 1 tys. zł, tj. o 0,26%,
- koszty działania w wysokości 13.771 tys. zł i były niższe w porównaniu z 2016 rokiem o 947 tys. zł, tj. o 6,43%,
- koszty amortyzacji w wysokości 493 tys. zł i były wyższe w porównaniu z 2016 rokiem o 56 tys. zł, tj. o 12,74%,
- koszty z tytułu odpisów na rezerwy w wysokości 46 162 tys. zł i były wyższe w porównaniu z 2016 rokiem o 4 036 tys. zł, tj. o 9,58%.

Z powyższych danych wynika, iż głównymi pozycjami kosztów są koszty rezerw celowych, których udział w strukturze kosztów wzrósł z 55,70% do 62,12%, natomiast udział kosztów z różnic kursowych zmniejszył się o 4,08 p.p. do 0,34%. Udział pozostałych pozycje kosztów nie uległ istotnej zmianie w porównaniu do 2016 roku.

Struktura kosztów w 2017 roku

SBR Bank charakteryzuje się jednym z niższych wskaźników kosztów działania w stosunku do wyniku z działalności bankowej w sektorze banków spółdzielczych. Oznacza to, że osiągnięte dochody z odsetek, prowizji, różnic kursowych, dywidendy są w mniejszym stopniu obciążone kosztami płacowymi i pozostałymi kosztami funkcjonowania Banku. Za rok 2017 wskaźnik (kosztów działania Banku / wynik na działalności bankowej) ukształtował się na poziomie 45,45% i był niższy od wielkości na koniec 2016 roku, kiedy osiągnął wartość 45,87%.

Wypracowany w 2017 roku wynik z działalności bankowej (niższy o 1 784 tys. zł. w porównaniu z 2016 r.) został obciążony w głównej mierze wyższymi odpisami na rezerwy (różnica wartości rezerw wyniosła -13 731 tys. zł i była wyższa w porównaniu z 2016 r. o 18 683 tys. zł.). Powyższe przełożyło się na wyższy wynik działalności operacyjnej, który na koniec 2017 roku wyniósł 2 352 tys. zł.

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego wyniosło 927 tys. zł, a końcowy wynik finansowy netto wyniósł 1 425 tys. zł.

Głównym źródłem zysku była podstawowa działalność Banku, a więc wynik z odsetek, prowizji, operacji finansowych oraz z tytułu różnic kursowych. Natomiast czynnikiem mającym decydujący negatywny wpływ na wynik finansowy jest kwota odpisów na rezerwy.

5. FUNDUSZE BANKU

Sposób ustalania funduszy własnych Banku określa Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

W rachunku oceny adekwatności kapitałowej na dzień 31.12.2017 r. Bank stosował zasady wynikające zarówno z przepisów unijnych, jak i obowiązujących w tym zakresie przepisów krajowych, przy uwzględnieniu wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego.

W 2017 roku kalkulacja funduszy własnych przebiegała wg zasad, które obowiązywały w 2016 roku dla banków spółdzielczych. SBR Bank dokonał zmiany statutu, co umożliwiło zaliczenie udziałów członkowskich opłaconych do dnia 28.06.2013 roku do funduszy podstawowych. Na zaliczenie do kapitału podstawowego Tier1 udziałów wniesionych po tej dacie Bank uzyskał zgodę UKNF w dniu 28.12.2016 r. W związku z powyższym aktualnie wszystkie udziały członkowskie w pełni opłacone, są zaliczane do funduszy własnych.

W IV kwartale 2017 roku nastąpił znaczny spadek kapitału podstawowego T1, co związane było z uwzględnieniem straty z lat ubiegłych w wysokości 26 774 tys. zł. za 2016 rok.

W dniu 28.12.2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o udzieleniu zgody na zakwalifikowanie jako instrumentu kapitału Tier II środków pieniężnych w wysokości 19 mln zł, które Bank pozyskał w ramach realizacji umowy pożyczki podporządkowanej zawartej w dniu 21 grudnia 2017 r. ze Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Wysokość funduszy własnych oraz współczynników kapitałowych na 31.12.2017 roku przedstawia tabela.

FUNDUSZE WŁASNE	Wykonanie	Po przekształceniu	Plan	Wykonanie	odchylenie od planu na	
	2016-12-31	2016-12-31	31.12.2017	31.12.2017	2017r	w %
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	73 597	48 235	65 000	62 940	-2 060	-3,17%
Kapitał Tier 1	55 695	30 333	31 796	29 736	-2 060	-6,48%
Kapitał podstawowy CET1	51 565	26 203	28 322	26 258	-2 064	-7,29%
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	4 130	4 130	3 474	3 478	4	0,11%
Kapitał Tier 2	17 902	17 902	33 204	33 204	0	0,00%
WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH	Wartość w tys. zł.	Wartość w tys. zł.	Wartość w tys. zł.	Wartość w tys. zł.	X	X
Całkowita kwota ekspozycji na ryzyko	537 678	537 678	503 478	495 419	-8 060	-1,60%
Całkowita kwota ekspozycji ważonej ryzykiem z ryzyka kredytowego	493 646	493 646	455 483	447 424	-8 060	-1,77%

Całkowita kwota ekspozycji z tytułu ryzyka operacyjnego	44 032	44 032	47 995	47 995	0	0,00%
WSPÓLCZYNNIK KAPITAŁOWY	Wartość procentowa z dwoma miejscami po przecinku	Wartość procentowa z dwoma miejscami po przecinku	Wartość procentowa z dwoma miejscami po przecinku	Wartość procentowa z dwoma miejscami po przecinku	odchylenie od planu	
Współczynnik kapitałowy CET1 - min. 4,5% + bufor	9,59%	4,87%	5,63%	5,30%	-0,33	
Współczynnik kapitałowy T1 - min. 6% + bufor	10,36%	5,64%	6,32%	6,00%	-0,31	
Całkowity współczynnik kapitałowy - min. 8% + bufor	13,69%	8,97%	12,91%	12,70%	-0,21	

Osiągnięcie wszystkich wskaźników kapitałowych na poziomie ustalonym przez KNF, to cel główny Banku określony w Wewnętrznym planie naprawy w 2020 roku.

5. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI EKONOMICZNO - FINANSOWE BANKU I REALIZACJA PLANU FINANSOWEGO ZA 2017 ROK

Podstawowe wielkości osiągnięte przez Bank w 2017 r. w stosunku do założeń planu

Lp.	Obszar oceny wskaźnikowej	Plan	Wykonanie	odchylenia od planu na
		31-12-2017	31.12.2017	2017r
Adekwatność kapitałowa				
1	łączy współczynnik kapitałowy	12,91%	12,70%	-0,21
2	Współczynnik kapitału Tier 1	6,32%	6,00%	-0,31
3	Wskaźnik dźwigni finansowej	4,90%	3,65%	-1,25
4	Współczynnik kapitałowy ryzyka kredytowego	7,87%	5,98%	-1,89
Jakość aktywów				
5	Wskaźnik jakości aktywów	5,95%	7,47%	1,52
6	Udział aktywów o wadze ryzyka do 50% (włącznie) w aktywach ogółem	30,05%	34,42%	4,37
7	Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi (RWEF)	47,77%	47,48%	-0,28
8	Wskaźnik jakości kredytów (RWEF)	19,95%	24,84%	4,89
Efektywność				
9	ROA netto	0,12%	0,17%	0,05
10	C/I	46,70%	46,86%	0,16

11	(Wynik finansowy brutto + wynik z tytułu rezerw celowych i aktualizacji wartości)/suma bilansowa	1,99%	1,96%	-0,03
Płynność				
12	Wskaźnik płynności aktywów	24,10%	33,09%	8,99
13	LCR	163%	146%	-16,61
14	NSFR	125%	114%	-11,00
Pozostałe				
15	Aktywa na zatrudnionego (w tys. zł)	5 021	5 279	258
16	Odsetki zapłacone/średnie pasywa generujące koszt odsetkowy (od 12.2015)	1,65%	1,58%	-0,07
17	Rozpiętość odsetkowa	2,64%	2,85%	0,21
18	ROE netto	1,71%	2,09%	0,37
19	<i>Pokrycie kredytów depozytami</i>	80,64%	76,44%	-4,21
20	<i>Rezerwy celowe do należności zagrożonych</i>	48,20%	47,76%	-0,44
21	<i>Udział kosztów działania w wyniku działalności bankowej</i>	45,24%	45,45%	0,20

Realizacja założeń planu na 2017 rok w większości kategorii przebiegła zgodnie z planem. Występujące odchylenia nie powodują istotnych zmian w sytuacji Banku. Na koniec 2017 roku zakładany poziom sumy bilansowej został przekroczony głównie z uwagi na wyższe stany depozytów, co po stronie aktywów miało swoje odzwierciedlenie w wyższych stanach aktywów finansowych tj. bonów NBP. Wynik finansowy netto jest wyższy od zakładanego ze względu na wyższy wynik z tytułu odsetek oraz niższe odpisy (rezerwy celowe) na kredyty zagrożone.

W obszarze jakości portfela kredytowego – Bank dokonał zgodnie z założeniami istotnych zmian klasyfikacji kredytów w IV kwartale oraz korekt do lat ubiegłych. Co skutkowało znacznym wzrostem poziomu kredytów zagrożonych oraz wysokością utworzonych rezerw. Udział kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym (wartość bilansowa brutto) wzrósł do 24,84% i był to poziom wyższy od zakładanego o 4,89 p.p.

W 2017 roku nastąpił znaczny wzrost wskaźnika „wyrezerwowania” czyli pokrycia portfela kredytów zagrożonych odpisami (rezerwami) – co zwiększa bezpieczeństwo funkcjonowania Banku. Na koniec grudnia 2017 roku wskaźnik ten wyniósł 47,48%.

Efektywność działania Banku jest niezadowolająca. Wskaźniki ROA i ROE są na niskim poziomie, co jest związane głównie z niskim poziomem wyniku finansowego za 2017 rok. ROE wynosi 2,09%, a ROA 0,17%. Wskaźnik C/I jest na zadowolającym poziomie i wynosi (46,86%) i nieznacznie jest wyższy od planu (o 0,16 p.p.). Poziom marży odsetkowej jest zadowolający. Na koniec 2017 roku wyniósł 2,85% i nie ulegał dużym zmianom - jest o 0,21 p.p. wyższy od planu.

W wyniku dokonanych korekt rezerw celowych do lat ubiegłych znacznie obniżył się poziom kapitału Tier 1. Zaliczenie pożyczki podporządkowanej w kwocie 19 mln zł. do funduszy własnych Banku

pozwoili na osiagnienie calkowitego wspolczynnika kapitaowego na koniec 2017 roku w wysokosci 12,70% i byl to poziom nizszy od zakladanego w planie o 0,21p.p.

Uzyskane wyniki potwierdzaja wysoką skutecznosc Spoldzielczego Banku Rozwoju w realizacji przyjetego planu.

IV. ZARZADZANIE RYZYKIEM W BANKU

System zarzadzania ryzykiem w SBR Bank zorganizowany jest w sposob zapewniajacy ciagly, efektywny i kompleksowy proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania, raportowania i kontroli ekspozycji na poszczegolne rodzaje ryzyka. Okresla on w szczegolnosci zakres kompetencji i odpowiedzialnosci uczestnikow tego procesu, z uwzglednieniem rozdzielenia funkcji podejmowania ryzyka, tj. operacyjnej dzialalnosci rynkowej od funkcji niezaleznej jego oceny i kontroli.

Bank zarzadza poszczegolnymi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka wystepujacymi w jego dzialalnosci w oparciu o zatwierdzone przez Rade Nadzorczą strategie oraz polityki, jak rowniez przyjete przez Zarzad Banku wewnetrzne instrukcje, regulujace zasady zarzadzania poszczegolnymi rodzajami ryzyka. Obowiazujace procedury podlegaja okresowej weryfikacji, stosownie do zmian uwarunkowan zewnetrznych (w tym nadzorczych) i wewnetrznych, funkcjonowania Banku.

Bank w swojej dzialalnosci narażony jest na różnego rodzaju ryzyka, a najważniejszym z nich jest ryzyko kredytowe.

Ryzyko kredytowe Banku ksztaltuje sie na wysokim poziomie. W 2017r. inspekcja UKNF stwierdzila nieprawidlowosci w obszarze zarzadzania ryzykiem kredytowym, w szczegolnosci zastrzezenia dotyczyly:

- nieprawidlowej oceny zdolnosci kredytowej, w tym poglabionej analizy powiazan pomiedzy podmiotami,
- monitorowania ryzyka kredytowego, procesu zarzadzania portfelem kredytow restrukturyzowanych/windykowanych, procesu zarzadzania ryzykiem konfliktu interesow,
- systemu limitow i systemu kontroli wewnetrznej w Banku,
- polityki inwestycyjnej Banku, ktora oceniono jako obarczona podwyzszonym ryzykiem kredytowym,
- prawidlowosci wykonania zalecen z lat ubieglych.

W wyniku powyzsze rekomendowano:

- zmianę klasyfikacji 12 podmiotów gospodarczych,
- zmianę podstawy tworzenia rezerw celowych i utworzenie adekwatnych do sytuacji rezerw celowych,
- utworzenie odpisu aktualizujacego na naleznosci z odroczonej terminem platnosci.

W wyniku inspekcji Bank otrzymał szereg zaleceń do wykonania w kilku obszarach działalności Banku. Bank sporządził harmonogram ich wykonania i realizuje je zgodnie z planem przesyłając do UKNF sprawozdania z ich wykonania.

Jednym z zaleceń był kompleksowy przegląd portfela kredytowego. W wyniku powyższego m.in:

- zidentyfikowano klientów wymagających reklasyfikacji,
- przeprowadzono analizę podpisanych wcześniej porozumień, ugód, umów restrukturyzacyjnych,
- dokonano analizy kompletności dokumentacji związanej z oceną zdolności kredytowej oraz oceną sytuacji finansowej podmiotów,
- rozpoznano przyczyny niskiego wyrezerwowania portfela kredytów zagrożonych (21%),
- zweryfikowano zabezpieczenia, przyjmując, iż na wierzytelności, które nie są obsługiwane pow. 6 m-cy, winna być utworzona rezerwa min. 60% zadłużenia bez względu na zabezpieczenia,
- zidentyfikowano kredyty o balonowej strukturze spłat w łącznej kwocie 40,18 mln zł. Kredyty balonowe do spłaty w 2018 roku zostaną ocenione pod kątem możliwości konwersji na inne kredyty celem ograniczenia ryzyka.
- zobowiązano dyrektorów Oddziałów do dokonania przeglądu portfeli pod kątem możliwości wystąpienia zagrożeń w sytuacji Klientów w 2018 roku.

W efekcie przeprowadzonych działań wzrósł udział kredytów zagrożonych do 24,8%, a poziom wyrezerwowania do 47,5%. W planie na 2018 rok, założono utworzenie 8 mln zł dalszych rezerw na ewentualne zmiany w sytuacji klientów lub jakości zabezpieczeń.

Zdefiniowano planowane działania dotyczące kredytów zagrożonych. Ich realizacja jest kluczowa z punktu widzenia powodzenia Wewnętrzznego Planu Naprawy.

W obszarze restrukturyzacji wyodrębniono 3 grupy podmiotów:

- a) podmioty wymagające restrukturyzacji zadłużenia (zmiany harmonogramów spłat), z którymi Bank zamierza nadal współpracować, a decyzje uzależnia od wzmocnienia zabezpieczenia,
- b) podmioty wymagające restrukturyzacji nie będące w stanie prawidłowo obsługiwać zadłużenia, posiadające aktywa trwałe, które mogą zostać przeznaczone do sprzedaży w celu obniżenia zadłużenia, a Bank posiada możliwości zastosowania działań restrykcyjnych zmuszających kredytobiorcę do współpracy,
- c) podmioty wobec których Bank zamierza wyjść z zaangażowania kredytowego, lecz ma słabą pozycję. Bank planuje uwzględnić propozycje kredytobiorcy, o ile wskaże on źródła przynajmniej częściowych spłat zadłużenia. Po realizacji częściowych spłat Bank dokona ponownej oceny sytuacji kredytobiorcy, w tym możliwości dobezpieczenia kredytu.

Bank identyfikuje ryzyka związane z zachowaniem klientów, gotowością kredytobiorców do sprzedaży części aktywów trwałych, wdrożeniem postępowania restrukturyzacyjnego na drodze

sądowej, wykorzystaniem sytuacji prawnej związanej z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości dotyczącym ograniczenia możliwości egzekucji z przedmiotów wchodzących w skład gospodarstw rolnych.

W obszarze windykacji w zakresie wierzytelności od podmiotów gospodarczych, w celu poprawy efektywności Bank będzie stosować następujące zasady:

- a) podejmowane będą próby zawierania ugód i porozumień z dłużnikami w celu unikania działań komorniczych ze względu na długą drogę egzekucji oraz niską efektywność,
- b) poszukiwanie nabywców na wierzytelności spisane w pozabilans i w pełni wyrezerwowane,
- c) sprzedaż zabezpieczeń w porozumieniu z dłużnikiem,
- d) w przypadku braku innych możliwości – przekazywanie długu do windykacji zewnętrznej.

Zarząd podjął decyzję o zwiększeniu zatrudnienia w Zespole Wierzytelności Trudnych oraz przydzieleniu dedykowanego radcy prawnego. Prezes Zarządu powołał Zespół koordynujący działania restrukturyzacyjne oraz realizację Wewnętrznego Planu Naprawy, którego zadaniem jest m.in. opiniowanie wniosków restrukturyzacyjnych oraz sprzedaży wierzytelności. Rada Nadzorcza podjęła decyzję o uzupełnieniu składu Komitetu Kredytowego o osoby znające problematykę restrukturyzacji i windykacji.

Jednym z istotnych czynników ryzyka w dotychczasowej działalności Banku jest wysoka koncentracja portfela kredytowego.

Za dużą ekspozycję, Bank przyjmuje ekspozycję wobec podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie przekraczające 10% kapitału uznanego.

Limit koncentracji zaangażowań w poszczególne podmioty lub grupy podmiotów powiązanych, który wynosi 25% kapitału uznanego, określa Rozporządzenie CRR i na dzień 31.12.2017 r. został przekroczony (10 grup podmiotów powiązanych).

Ponadto Bank wyznaczył wewnętrzny limit koncentracji zaangażowań rozumiany jako suma wierzytelności banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie. Zgodnie z Instrukcją zarządzania ryzykiem kredytowym limit zaangażowania, wobec jednego kredytobiorcy lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie wynosi 25% kapitału uznanego. Przekroczenie tego limitu dotyczy 10 grup podmiotów powiązanych.

Suma wierzytelności Banku w odniesieniu do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie ponoszących wspólne ryzyko gospodarcze w stosunku, do których wierzytelności przekraczają 10% kapitału uznanego stanowiła 595,67 % kapitału uznanego.

Dążąc do poprawy jakości portfela i ograniczenia ryzyka kredytowego wdrożono zmodyfikowaną ofertę kredytową obejmującą:

- finansowanie firm istniejących min. 1 rok lub posiadających poręczenie podmiotu posiadającego zdolność kredytową,
- udzielanie nowych kredytów inwestycyjnych do max 10 lat (za wyjątkiem kredytów preferencyjnych),
- udzielanie kredytów walutowych wyłącznie podmiotom posiadającym wpływy w danej walucie, brak nieuzasadnionych przewalutowań,
- wprowadzenie prowizji za brak wykorzystania limitu z tolerancją 20%,
- wzrost minimalnej marży na produktach obarczonych ryzykiem,
- przejmowanie zadłużenia klientów z banków komercyjnych ograniczające się wyłącznie do „zdrowych” podmiotów,
- łączenie kredytowania podmiotu z warunkiem posiadania adekwatnych wpływów na rachunek w SBR Bank,
- nie udzielanie kredytów ze spłatą „balonową” z wyjątkiem kredytów uzasadnionych sezonowością, realizacją mieszkań przez deweloperów lub gdy spłaty realizowane są z dopłat, poddanie istniejących kredytów konwersji lub restrukturyzacji w zależności od oceny zdolności kredytowej,
- nie udzielanie linii na wsparcie obsługi istniejących zaangażowań,
- nie udzielanie kredytów podmiotom spoza terenu działania,
- koncentracja na kredytach o wadze ryzyka poniżej 100%,
- korzystanie z konsorcjów przy finansowaniu powyżej 3 mln zł lub przy wzroście zaangażowania powyżej 6 mln zł celem ograniczenia ryzyka koncentracji,
- weryfikacja wykorzystania linii kredytowych,
- weryfikacja zdolności kredytowej dla posiadaczy kredytów w rachunku bieżącym,
- wdrożenie systemu identyfikacji, limitowania oraz monitorowania powiązań kapitałowo – organizacyjnych pomiędzy kredytobiorcami.

Wszystkie powyższe działania określone w planie naprawy ukierunkowane są na osiągnięcie docelowo na koniec 2020 udziału kredytów zagrożonych poniżej 10% oraz wyrezerwowania portfela kredytowego na poziomie powyżej 40%.

Na ryzyko kredytowe Bank tworzy wymóg kredytowy zgodnie z Rozporządzeniem PE nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Część Trzecia – Wymogi kapitałowe; Tytuł II – Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego; Rozdział 2 – Metoda standardowa).

W działalności kredytowej Bank przekroczył ustalone normy i limity, zatem miał obowiązek tworzenia dodatkowych wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu ich przekroczenia.

Bank przy wyliczaniu kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem z tytułu ryzyka kredytowego zastosował zgodnie z art. 501 CRR wskaźnik korygujący (0,7619) dla ekspozycji MŚP.

Ryzyko operacyjne

Zagrożenie dla Banku wynikające z ryzyka operacyjnego jest na znikomym poziomie. Majątek Banku jest ubezpieczony, system informatyczny odpowiednio zabezpieczony, ryzyko prawne jest ograniczane przez usługi doradcze kancelarii prawnych, a także zatrudnionych prawników. Pracownicy Banku są systematycznie szkoleni, a zatem potencjalne ryzyka, na jakie Bank jest narażony są ograniczane.

Potencjalne ryzyko strat mogą nieść za sobą spory sądowe, jakie Bank byłby zmuszony prowadzić z kontrahentami i innymi podmiotami w przypadku ich wystąpienia. Jednak w 2017 roku nie były prowadzone przeciwko Bankowi sprawy sądowe kwalifikujące się, jako ryzyko operacyjne. Nie zostały wypłacone kary na rzecz Klientów Banku. Nie stwierdzono również wystąpienia aktów wandalizmu.

Identyfikacja ryzyka operacyjnego odbywa się poprzez rejestrację ręczną i automatyczną incydentów zdarzeń ryzyka operacyjnego. W 2017 roku zgłoszone i odnotowane zdarzenia związane były głównie z: błędnym logowaniem się pracowników i Klientów do systemów informatycznych Banku, automatycznie dokonywanymi korektami księgowymi, usunięciem błędnie wprowadzonych dokumentów czy błędnej pracy bankomatów. Wskazują one na potrzebę dalszego doskonalenia systemu oraz szkolenia pracowników, a także lepszej informacji dla Klientów Banku dotyczącego korzystania z oferowanych usług.

W 2017 roku Bank odnotował 5.259,79 zł. strat finansowych bezpośrednich i pośrednich z tytułu zdarzeń kwalifikowanych do ryzyka operacyjnego.

Na ryzyko operacyjne Bank tworzy wymóg kapitałowy zgodnie z Rozporządzeniem PE nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Część Trzecia – Wymogi kapitałowe; Tytuł III – Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego; Rozdział 2 – Metoda wskaźnika bazowego). W 2017 roku kwota wymogu wynosiła 3.839.576 zł.

Ryzyko płynności na przestrzeni 2017 roku kształtowało się na akceptowalnym poziomie. Bank utrzymywał nadzorcze miary płynności powyżej zalecanych przez KNF wartości. Poziom środków na rachunku bieżącym, rachunkach lokat krótkoterminowych oraz krótkoterminowych bonach pieniężnych emitowanych przez NBP pozwalał na terminowe regulowanie dyspozycji klientów oraz zobowiązań własnych.

Bank jest członkiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. System ten zapewnia wsparcie płynnościowe w przypadku ewentualnych problemów płynnościowych uczestnika systemu. Bank utrzymuje w systemie ochrony depozyt obowiązkowy w wysokości 10 % stanu depozytów. Środki te mogą być uruchamiane na wniosek Banku w przypadku potrzeb płynnościowych.

Ponadto, w celu zabezpieczenia płynności Bank posiada w Banku BPS S.A. (Banku Zrzeszającym) dopuszczalny limit finansowania w kwocie 63.988 tys. zł.

Z uwagi na znaczenie ryzyka płynności w działalności Banku stabilizacja w tym obszarze jest jednym z celów Wewnętrznego Planu Naprawy na lata 2018-2020.

Zidentyfikowano w planie następujące obszary wrażliwości wymagające stałego monitorowania:

1. wyższy koszt pozyskania depozytów na tle innych banków spółdzielczych w grupie rówieśniczej,
2. dużą koncentrację depozytów nie objętych BFG – ponad 25% ogólnego salda depozytów.

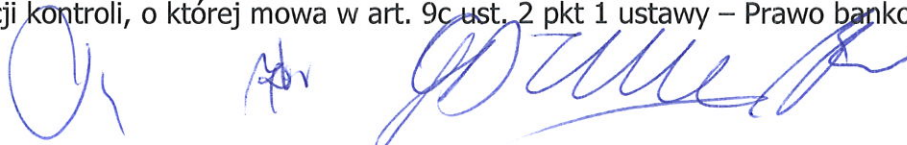
Działania Banku obszarze płynności określone w planie koncentrować się będą na poniższym:

- korekcie polityki depozytowej w stosunku do dużych i kosztownych depozytów,
- korelacji polityki depozytowej w powiązaniu z planowanym w planie spadkiem obliiga kredytowego – ścisły monitoring,
- po planowanym obniżeniu obliiga kredytowego - obniżenie depozytów kosztownych i nie objętych gwarancjami BFG w celu dalszej dywersyfikacji portfela depozytowego i zwiększania udziału depozytów osób fizycznych.

Inne ryzyka, na jakie narażony jest Bank, tj. ryzyko stopy procentowej, walutowe, rezydualne, koncentracji zaangażowań, zgodności są na poziomie akceptowalnym i nie zagrażają bezpiecznemu funkcjonowaniu Banku.

V. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, stanowiący część systemu zarządzania, o którym mowa w art. 9 ustawy – Prawo bankowe.
2. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania;
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
 - 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
3. System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe.

4. Funkcja kontroli ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje ona stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
5. Na działanie funkcji kontroli składa się:
 - 1) stosowanie mechanizmów kontrolnych,
 - 2) bieżące monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych,
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
6. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany w sposób zapewniający funkcjonowanie trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się 3 linii obrony:
 - 1) pierwsza linia obrony obejmująca:
 - a) stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka, a także mechanizmów kontrolnych w ramach działalności jednostek i komórek organizacyjnych, w tym w zakresie operacyjnego zarządzania ryzykiem w Banku, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank,
 - b) bieżące monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych.
 - 2) druga linia obrony obejmująca:
 - a) działanie pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, zajmujących się zarządzaniem ryzykiem niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem, o którym mowa w ust. 2 – obejmuje stosowanie mechanizmów kontrolnych oraz bieżące monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów,
 - b) działalność stanowiska kontroli wewnętrznej, które ma za zadanie dokonywanie monitorowania przestrzegania mechanizmów kontroli, zwłaszcza w zakresie testowania pionowego,
 - c) działalność komórki do spraw zgodności – obejmująca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontrolnych, a także bieżące monitorowanie stosowania mechanizmów kontrolnych związanych z ryzykiem braku zgodności.
 - 3) trzecia linia obrony obejmującą audyt wewnętrzny, który Bank jako uczestnik systemu ochrony, zgodnie z Umową Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS powierzył Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
7. Bank w ramach drugiej linii obrony wyodrębnia komórki odpowiedzialne za niezależne testowanie mechanizmów kontrolnych (testowanie pionowe):
 - Stanowisko Zgodności (SZ),
 - Stanowisko Kontroli Wewnętrznej (SKW),
 - Dyrektor Zarządzania Ryzykiem (DZR),
 - Zespół Sprawozdawczości, Analiz i Ryzyk (ZS),
 - Dyrektor Finansowy (DF),
 - Główny Księgowy (GK),

- Stanowisko Obsługi Prawnej (SOP) ,
- Zespół Analityków Kredytowych (ZAK),
- Stanowisko Bezpieczeństwa Informacji (SBI),
- Zespół Wierzytelności Trudnych (ZWT),
- Stanowisko Obsługi Kadr (SOK),
- Stanowisko Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (SPP),
- Stanowisko BHP (SBHP).

8. Zadania kontrolne z ramach drugiej linii obrony pełni również Komitet Kredytowy, funkcjonujący na podstawie odrębnego Regulaminu.
9. Kontrola wewnętrzna przeprowadzona jest zgodnie z rocznym planem kontroli wewnętrznej i matrycą funkcji kontroli.
10. Zarząd Banku zapewnia ciągłość działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym współpracę wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli, drugiej linii obrony oraz audytu wewnętrznego. Zarząd banku zapewnia dostęp pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

W 2017 roku Stanowisko Kontroli Wewnętrznej zrealizowało 7 kontroli.

Przeprowadzone kontrole swoim zakresem obejmowały obszary: prawidłowość realizacji zapisów Instrukcji przeciwdziałania praniu pieniędzy, ryzyka kredytowego oraz realizacja zaleceń pokontrolnych wydanych przez UKNF.

Na podstawie przedstawionych sprawozdań z wykonania zaleceń przez osoby odpowiedzialne, zweryfikowano pozytywnie realizację tych zaleceń.

Zaplanowane kontrole SKW na grudzień 2017, decyzją p.o. Prezesa Zarządu zostały przesunięte na I kwartał 2018 roku, z uwagi na realizację zaleceń KNF.

Na 2017 roku zaplanowano 73 kontrole funkcjonalne, które zrealizowano w całości.

Kontrole funkcjonalne dotyczyły w głównej mierze: działalności kredytowej, depozytowej, operacyjnej i rozliczeń pieniężnych.

Przeprowadzone kontrole ujawniły błędy i nieprawidłowości, które wynikały z:

- braku staranności przy wypełnianiu dokumentacji kredytowej lub związanej z prowadzeniem rachunków,
- niepełnej znajomości procedur bankowych,

Wykazane nieprawidłowości były eliminowane w trakcie kontroli bądź też przełożeni wydawali dyspozycje wyeliminowania nieprawidłowości określając ich termin.

Skala stwierdzonych nieprawidłowości była umiarkowana i wystąpiła tylko w części przeprowadzonych kontroli.

W 2017 roku w Banku przeprowadzono następujące kontrole/audyty zewnętrzne.

1. Komisja Nadzoru Finansowego w dniach 06.02.2017 r. - 10.03.2017 r. przeprowadziła inspekcję w zakresie – Oceny jakości aktywów i zarządzania ryzykiem kredytowym. Na podstawie przeprowadzonej inspekcji Komisja wydała zalecenia. SBR Bank opracował harmonogram działań, przydzielając osoby odpowiedzialne za ich wykonanie, osoby nadzorujące oraz terminy realizacji zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego.

Realizacja 82 zaleceń zawartych w harmonogramie, przebiegała etapami i sprawozdawana do KNF w cyklach kwartalnych, ostatnie sprawozdanie SBR Bank przesłał do KNF w dniu 31.01.2018 r. realizując w pełni zadania ujęte w harmonogramie.

2. Audyt Systemu Ochrony Zrzeszenia w dniu 26.06.2017 r. – 30.09.2017 r. przeprowadził audyt wewnętrzny, na podstawie którego wydano zalecenia. SBR Bank opracował harmonogram realizacji zaleceń zaakceptowany przez Zarząd SSOZ BPS.

Opracowany harmonogram zawierał 25 zaleceń SSOZ BPS, które realizowane są etapami, w terminie do 19 kwietnia 2018 r. oraz w terminie do 19 czerwca 2018 r.

3. Kontrola problemowa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadzona w dniach 24.07.2017 r. - 26.07.2017 r. w Oddziale SBR Bank w Nowych Piekutach. Do przeprowadzonej kontroli wniesiono uwagi, które SBR Bank wyjaśnił w piśmie skierowanym do Banku BPS SA z dnia 22.08.2017 r.

4. Lustracja pełna przeprowadzona w dniach 07.09.2018 r. -18.10.2017 r. przez Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych w Warszawie Delegatura w Olsztynie. Na podstawie wniosków zawartych w wystąpieniu polustracyjnym p.o. Prezesa Zarządu SBR Bank wydał zalecenia. Osoby odpowiedzialne za realizację zaleceń przedstawiły sprawozdania z określeniem terminu i sposobu ich realizacji.

5. Badanie sprawozdań finansowych SBR Bank zgodnie z umową z dnia 08.11.2017 r. – PKF Consult. Przegląd wybranej próby portfela kredytowego na datę 31.12.2015 r., 31.12.2016 r. oraz 31.10.2017 r. Na podstawie przeprowadzonego badania stwierdzono różnice w zakresie klasyfikacji poszczególnych ekspozycji kredytowych oraz wartości rezerw w poszczególnych okresach, które zgodnie z rekomendacją zostały ujęte w księgach Banku jako korekty lat ubiegłych w sprawozdaniu za 2017 rok.

VI. POZOSTAŁE INFORMACJE

Informacje wymagane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe

Nawiązując do Art. 111a Prawa bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. Nr 140 poz. 939 z późn. zm. tekst jednolity z dnia 13 stycznia 2015 roku Dz. U. z 2015 r. poz. 128), niniejsze sprawozdanie z działalności Banku, zawiera zalecane dodatkowe informacje:

1. Spółdzielczy Bank Rozwoju nie działa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Stopa zwrotu z aktywów obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wyniosła na koniec 2017 roku 0,17 %.
3. Sprawozdanie z działalności Banku podlega badaniu zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i jest ogłaszane jako załącznik do rocznego sprawozdania finansowego Banku.
4. Bank ogłasza w sposób ogólnie dostępny, opis systemu zarządzania, w tym system zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń, a także informację o spełnianiu przez członków rady nadzorczej i zarządu wymogów określonych w art.22aa.

Spółdzielczy Bank Rozwoju i jego organy w zakresie swoich kompetencji stosują Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego uchwałą Nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku (Dz. Urz. KNF poz. 17), z uwzględnieniem zasady proporcjonalności wynikającej ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku, a także jego możliwości technicznych i organizacyjnych.

Bank wprowadził przyjętą przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Politykę wynagrodzeń. Polityka, określa zasady wynagradzania pracowników Banku, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej.

Z uwagi na skalę działalności Banku, nie powoływano komitetu do spraw wynagrodzeń.

Informacje o stosowaniu Zasad Ładu Korporacyjnego wraz z oświadczeniem Zarządu o odstąpieniu i powodach niestosowania niektórych z rekomendowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego zasad oraz informacje o obowiązującej w Banku polityce wynagrodzeń, a także informacje o wynagrodzeniach Członków Zarządu, podlegają upublicznieniu na stronie internetowej Banku.

Bank wprowadził zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Procedurę dokonywania ocen odpowiedzialności Członków Zarządu oraz zatwierdzoną przez Zebranie Przedstawicieli Procedurę dokonywania ocen odpowiedzialności Członków Rady Nadzorczej.

Zgodnie z procedurami Członkowie Rady Nadzorczej oraz Rada Nadzorcza jako organ kolegialny, a także Członkowie Zarządu oraz Zarząd jako organ kolegialny, zostali objęci oceną odpowiedniości i uzyskali pozytywną ocenę.

W świetle art. 22aa ustawy Prawo bankowe, Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółdzielczego Banku Rozwoju posiadali wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków. Zarówno Członkowie Zarządu, jak też Członkowie Rady Nadzorczej uczestniczą w szkoleniach dotyczących pełnionych przez nich funkcji.

5. Bank ujawnia sprawozdanie z działalności Banku oraz opis systemu zarządzania, o których mowa w ust. 4. na stronie internetowej Banku.
6. Bank ujawnia także informacje, o których mowa w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013, zwanego „Rozporządzeniem CRR” z dnia 26 czerwca 2013 r.

VII. PERSPEKTYWY ROZWOJU I PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Bank w 2017 roku rozpoczął realizację Wewnętrznego Planu Naprawy.

Wewnętrzny Plan Naprawy obejmuje lata 2018-2020 i jego głównym celem jest przywrócenie do 2020 roku pozycji ekonomicznej i rentowności Banku na poziomie gwarantującym stabilność i rozwój Banku, a także spełnienie nadzorczych norm ostrożnościowych oraz norm wynikających z Grupowego Planu Naprawy SOZ BPS.

Cele do realizacji w okresie Wewnętrznego Planu Naprawy zapewniające realizację celu głównego to:

- stabilność finansowa w kontekście zapewnienia ciągłości operacyjnej i płynności finansowej,
- osiągnięcie norm adekwatności kapitałowej do 2020 roku na poziomie norm ostrożnościowych,
- poprawa jakości aktywów, w tym poprzez wdrożenie konserwatywnej polityki kredytowej, wzrost efektywności działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych oraz wyrezerwowanie portfela kredytów zagrożonych na poziomie min. 40%,
- zmiana sposobu zarządzania prowadzącego do skutecznej sanacji Banku,
- pozyskanie nowych udziałowców, większe zaangażowanie obecnych - szansa na budowę trwałych więzi i wzrostu kapitału.

W 2017 roku, Bank w wyniku dotworzenia rezerw zwiększył poziom wyrezerwowania portfela kredytów zagrożonych do poziomu założonego w WPN. Realizacja tego celu nastąpiła mimo spadku skali działania Banku przy jednoczesnym utrzymaniu dodatniego poziomu wyniku za 2017 rok.

Płynność finansowa utrzymuje się na prawidłowym poziomie. Bank zachowuje regulacyjne normy płynności.

Efektywność działania mierzona wskaźnikiem C/I jest zadawalająca. Bank pozytywnie ocenia możliwości generowania prawidłowych i stabilnych wyników finansowych w kolejnych latach.

Powyższe, w ocenie Zarządu wskazuje na zwiększenie bezpieczeństwa działania Banku.

Wzmocnienie kapitałowe Banku w postaci pożyczki podporządkowanej zaliczonej w grudniu 2017 roku do kapitału Tier II, stworzyło szansę osiągnięcia i dotrzymania wymaganego poziomu łącznego współczynnika wypłacalności w 2018 roku.

Osiągnięcie wszystkich wskaźników kapitałowych na poziomie ustalonym przez KNF, to cel główny Banku określony w Wewnętrznym planie naprawy w 2020 roku.

Bank prognozuje poprawę wskaźników jakości portfela w kolejnych kwartałach 2018 roku. Realny jest spadek portfela kredytów zagrożonych o 40 mln zł do końca 2018 r.

Restrukturyzacja portfela oraz zwiększenie bazy kapitałowej to najważniejsze elementy działań całego Banku na kolejne lata. Niezwykle ważne staje się też utrzymanie skali działalności kredytowej przy równoczesnej poprawie struktury łącznej ekspozycji kredytowych (zmniejszenie wymogu kapitałowego) oraz dalsza dywersyfikacja portfela.

Na podstawie wstępnych danych pierwszych miesięcy 2018 roku, Zarząd pozytywnie ocenia perspektywę wykonania celów WPN określoną na 2018 rok.

Szepietowo, dnia 28 maja 2018 roku.

SPÓŁDZIELCZY BANK ROZWOJU
CENTRALA
ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego 3
18-210 Szepietowo
tel. 086 4770400, fax 086 4770421
NIP 722-000-25-65 REGON 000494479

Zarząd
Spółdzielczego Banku Rozwoju

Dariusz Gąsior – p.o. Prezesa Zarządu

Jolanta Zawadzka – Wiceprezes Zarządu

Leszek Szafara – Wiceprezes Zarządu

Ryszard Buńko – Wiceprezes Zarządu